

Adil CƏMİL

Yaşa dolduqca, yaxın-uzaq keçmişə boylandıqca bu illərin necə ötdüyünə inanmaq istəmirsən...

Qarşımda iki kitab var - "Vaqif çeşməsi" adlı iki poeziya almanaxı. Kitabın birincisi 1984, ikincisi isə 1989-cu ildə "Yazıçı" nəşriyyatı tərəfindən çap olunub. 1984-cü ildə işıq üzü görün "Vaqif çeşməsi"nin tərtibçiləri mən və Ələmdar Quluzadə, həmçinin, redaktoru da bu sətirlərin müəllifidir. Almanaxın 1989-cu ildəki nəşrinin isə tərtibçisi Ələmdar Quluzadə, redaktoru İslam Türkiyədir. Sonrakı illərdə bəlli olaylar səbəbindən ənənə qırılır və "Vaqif çeşməsi" bir daha işıq üzü görmür...

39 il bundan öncə - 14 yanvar 1982-ci ildə Ulu Öndər Heydər Əliyevin M.P. Vaqif

qolom dostlarımdan şair-publisist Əli Mahmudun, tədqiqatçı-jurnalist Vəlif Quliyevin də zəhməti az olmadı.

O zaman kitabı yazdığım annotasiya əslinə toplunun ideya-məzmun xüsusiyyətlərini ifadə edirdi: "Bu kitabda Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətində yaşayıb-yaradan. Vaqif şeirinin ənənələrini davam etdirən, müxtəlif ədəbi nəslə və poetik nəfəsə mənsub olan qolom sahiblərinin şeirləri toplanmışdır. Çiçəkləri sayrışan yal-yamacın ötri, buz bulğun zümzüməsi, döl-dolu dağ çayının qijiltisi, yarpaq "dilli" zümrüd meşənin pıçıldısı və bunların fonunda ömür-gün keçirən müasir insanın mənəvi aləmi - arzusu, istəyi, məhəbbəti oxucuya olvan poetik boyalarla təqdim edilir".

Lakin, bu olvan boyalar tədricən öz yerini qara rəngə verməyə başladı. 1988-ci ilin fevralındakı erməni qovğası ilə Qarabağın qara günləri başladı. Necə deyirlər, ədəbiyyat, mədəniyyət arxa plana keçdi, hər şey siyasiləşməyə yönəldi. Buna baxmayaraq, 1989-cu ildə (müəyyən fasilədən sonra) almanaxın ikinci və axırncı nəşri işıq üzü gördü - ancaq əvvəlkindən yığcam həcmdə... "Vaqif poeziya günləri" də bu dönmədə unudulmağa başladı. 1992-ci ildə Şuşanın işğalı, Xocalı soyqırımı, Kəlbəcərdə baş verən Ağdaban faciəsi vandal qonşularımızın taktiki gedişi olsa da xalqımız bu olaylardan qorxub, çökünüb, ruhdan düşmədi. Birinci Qarabağ müharibəsində millətimizin qeyrətli, cəsur oğulları şəərəflə döyüdü. O müharibədə bizə erməni yox, erməni havadarları qalib gəldi. Və nəhayət, haqq öz yerini tapdı. 28 ildən sonra "Öziz Şuşa, biz gəlmişik" deyənlər demir yumruqlu sərkərdəmiz, Ali Baş Komandanımız, möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyev sanki millətimizi yuxudan oyatdı. Qazilərimizin, şohidlərimizin qanı bahasına alınmaz qala - Şuşa mənfur qonşularımızın

Qarabağın "Vaqif çeşməsi"

Şuşada keçirilən Vaqif poeziya günlərindən yadigar almanax

məqbərəsinin bayram ovqatlı açılışında parlaq nitqindən sonra təkə Şuşada deyil, o zaman Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayəti deyilən bölgəmizdə bir canlanma yarandı. Mərkəzi mətbuata əli çatmayan bölgə şairlərinin yazıb-yaratmaq və yazdıqlarını çap etdirmək həvəsi gücləndi. Məhz bu meyl hissi etdiyi üçün ölkə rəhbəri Heydər Əliyev Dağlıq Qarabağda yaşayıb-yaradan şairlərin "Vaqif çeşməsi" adlı bir poetik toplusunun - almanaxının buraxılmasına göstəriş verdi. Həmin göstəriş Dövlətəşkrəkomun 28 dekabr 1983-cü ilin 419 sayılı qərarında öz ifadəsini tapdı. O illərdə mən "Yazıçı" nəşriyyatının poeziya redaksiyasında redaktor vəzifəsində çalışırdım. Şair dostum Ələmdar Quluzadə Vilayət radiosunda əməkdaşlıq edirdi. Birlikdə bölgənin istedadlı şairlərinin yaradıcılığında nümunələri toplayıb tərtib etdik və mənim redaktəmlə 1984-cü ildə "Vaqif çeşməsi"nin ilk sayı işıq üzü gördü. Xatırlayım ki, almanaxın bədii cəhətdən mükəmməlliyinə məxsusi cəmiyyənlilik göstərən

murdar ləpirlərindən təmizləndi. Şuşanın maddi bərpası, infrastrukturunu bir tərəfə, onun mənəvi həyatı da bərpa olunmağa başladı. Bu tarixi şəhərdə "Xarı bülbül" festivalının keçirilməsi, cənab prezidentin vurğuladığı kimi "Vaqif poeziya günləri"nin bundan sonra gündəmə qaytarılması mədəni-mənəvi həyatımızda itirdiklərimizin gerçək bərpasıdır.

Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı Şuşaya Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdوغانın gəlişi və Azərbaycan, Türkiyə prezidentlərinin birgə qəbul etdikləri "Şuşa bəyannaməsi" xalqımızın sevincini ikiqat artırdı.

Düşüncüm ki, Şuşada, ümumən Qarabağda həyat əvvəlkindən də gözəl bir axara qayıdacaq və "Vaqif poeziya günləri"nin iştirakçısı olan şairlərimiz, adiblərimiz bu həyatı gerçəkliyi bədii gerçəkliyi çevirəcəklər. "Vaqif çeşməsi"nin növbəti nəşrləri də oxucularımızı duyğulandıracaq.